

Силабус
навчальної дисципліни
«Основи наукових досліджень»
2021-2022 навчальний рік

Освітні програми	014 Середня освіта (українська мова і література)
Спеціальності	014 Середня освіта
Предметної спеціальності	014.01 українська мова і література
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	обов'язкова
Викладач	Марина БОГДАНОВА
Посилання на сайт	https://bdpu.org.ua/faculties/ffsk/structure-ffsk/kaf-zar-lit/composition-kaf-zar-lit/bogdanova/
Контактний телефон	066 619 13 01
Е-mail викладача:	mishukmarina36@gmail.com
Графік консультацій	вівторок , 11.00-12.00, ауд. 204, корпус БДПУ 56

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів / годин	Форма навчання	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Звітність
3 / 90 год.	очна (денна)	16 год.	14 год.	60 год.	екзамен
3 / 90 год.	заочна (дистанційна)	4 год.	4 год.	82 год.	

Семестр: весняний

Мова навчання: українська

Ключові слова: українська мова, літературний процес, стиль, жанр, рід літератури, поезика, біографія.

Мета та завдання курсу:

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» є вивчення найактуальніших принципів наукової творчості та надання студентам уявлення про специфіку науково-дослідної діяльності, загальної методології наукової творчості, що має реалізовуватися протягом їхнього навчання під час написання тез, статей, курсових та бакалаврських робіт.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Основи наукових досліджень» є:

- формування наукового світогляду, оволодіння методологією і методами наукового дослідження;
  - розвиток творчого мислення та індивідуальних здібностей студентів у вирішенні практичних завдань;
  - прищеплення студентам навичок самостійної науково-дослідницької діяльності;
  - розвиток ініціативи, здатності застосувати теоретичні знання у своїй практичній роботі;
- залучення найздібніших студентів до розв'язання наукових проблем, що мають суттєве значення для науки і практики;
- розширення теоретичного кругозору і наукової ерудиції майбутнього фахівця;
  - створення та розвиток наукових шкіл, творчих колективів, виховання у стінах вищого навчального закладу резерву вчених, дослідників, викладачів.
  - озброєння студентів знаннями про сучасні підходи до організації науково-дослідної роботи в навчальному процесі й застосовувати їх у власній педагогічній діяльності з метою підвищення ефективності навчального процесу й отримання високих освітніх результатів;
  - розвиток в них творчих здібностей, ініціативності, самостійності, творчого мислення.

Попередньою умовою вивчення навчальної дисципліни «Історія української літератури к. XX – поч. XXI ст.» на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти є успішне вивчення української літератури на 1, 2, 3 курсах.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент буде **знати**:

- 1) тенденції розвитку літературного процесу кінця ХХ – початку ХХІ ст.», його зумовленість суспільно-політичними подіями та культурно-історичними явищами;
- 2) усвідомлювати основні чинники, що впливають на формування світогляду та стилю письменників;
- 3) концепції істориків літератури про певний художній твір чи творчість певного письменника;
- 4) оцінку вивчених творів у літературознавчих дослідженнях та критичних статтях.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент буде **вміти**:

- 1) здійснювати наліз епічних, ліричних та драматичних творів, оцінювати їх з позицій загальнолюдських морально-етичних цінностей;
- 2) користуватися навчальною літературою в процесі самостійної роботи;
- 3) визначати свій погляд на ті чи інші історико-літературні проблеми, аргументувати судження, відстоювати їх у дискусії;
- 4) конспектувати визначені статті до практичних занять, писати наукові реферати, повідомлення, доповіді;
- 5) здійснювати аналітичний огляд літературно-критичних статей та досліджень щодо творчості окремих персоналій та літературного процесу в цілому;
- 6) виявляти основні проблеми у творі, що вивчається;
- 7) з'ясувати взаємозв'язок між подіями певної епохи, світоглядом і творчістю письменника;
- 8) виявляти найхарактерніші ознаки творчих методів та напрямів;
- 9) зіставляти різні погляди в ході полеміки, виявляти здатність доводити свої твердження, свій погляд, уміти дискутувати;
- 10) виокремлювати стильові напрями та течії, їхні естетичні параметри;
- 11) застосовувати основні теоретичні поняття, які використовуються у ході аналізу твору;
- 12) усвідомлено засвоювати найважливіші відомості про творчі методи й літературні напрями, різні погляди дослідників на названі явища;

Компетентності та програмні результати навчання:

Основи наукових досліджень	
ПК 1.1	Здатність забезпечувати здобуття учнями освіти державною мовою.
ПК 1.2	Здатність забезпечувати здобуття учнями освіти з урахуванням особливостей мовного середовища в закладі освіти (мова національної меншини України).
ПК 1.4	Здатність формувати й розвивати мовно-комунікативні вміння та навички учнів.
ПК 1.5	Здатність вільно володіти українською мовою, адекватно використовувати мовні ресурси, демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетентності в процесі фахової і міжособистісної комунікації, володіти різними засобами мовної поведінки в різних комунікативних контекстах.
ПК 1.7	Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії української мови, теорії та історії української літератури в закладах середньої освіти, практиці навчання української мови і викладання української літератури.
ПК 2.2	Здатність формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та вміння, спільні для всіх компетентностей, засобами української мови, української літератури.
ПК 2.4	Здатність добирати й використовувати сучасні та ефективні методики й технології навчання української мови, української літератури.
ПК 2.5	Здатність розвивати в учнів критичне мислення.
ПК 2.8	Здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і письмовій формах українською мовою, володіти методикою розвитку мовлення учнів у процесі говоріння й підготовки творчих робіт.
ПК 2.9	Здатність орієнтуватися в українському літературному процесі (від давнини до су-часності), спадщині письменників у контексті літератури, історії, культури, використовувати знання мови і здобутків світового письменства для формування націо-нальної свідомості, культури учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві.
ПК 3.1	Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею в професійній діяльності.
ПК 3.2	Здатність використовувати цифрові технології в освітньому процесі.
ПК 9.1	Здатність проєктувати осередки навчання, виховання й розвитку учнів.
ПК 10.1	Здатність прогнозувати результати освітнього процесу.
ПК 10.2	Здатність планувати освітній процес.
ПК 12.1	Здатність здійснювати оцінювання й аналіз результатів навчання учнів з української мови, української літератури.

ЗМІСТ КУРСУ:

Змістовий модуль 1. Загальні принципи і загальна методика науки.

Тема 1. Розвиток науки і наукових досліджень.

1. Поняття «наука» і «дослідження», «гіпотеза», «концепція».
2. Інтеграція і диференціація у науці.
3. Методологія-метод-методика.
4. Рівні наукового дослідження.

Змістовий модуль 2. Психологія та технологія наукової творчості.

Тема 1. Організація творчої діяльності.

1. Організація творчої діяльності.
2. Психологія наукової творчості.
3. Ділове спілкування.
4. Ділове листування.
5. Ділова розмова по телефону.
6. Особистий архів.

Змістовий модуль 3. Організація науково-дослідної роботи у вищих навчальних закладах.

Тема 1. Організація науково-дослідної роботи.

1. Логіка наукового дослідження.
2. Загальна схема наукового дослідження.
3. Організація та планування наукового дослідження.
4. Організація науково-дослідної роботи у вищих навчальних закладах.
5. Форми науково-дослідницьких робіт.

Змістовий модуль 4. Основи методології науково-дослідної роботи.

Тема 1. Методи наукового дослідження.

1. Загальне поняття “метод наукового дослідження”.
2. Традиційні методи (описовий, порівняльний, порівняльно-історичний, гіпотетико-дедуктивний метод).
3. Новітні методи у філології та соціальних комунікацій.
4. Місце експерименту в науковій діяльності.

Модуль 5 Інформаційне забезпечення наукових досліджень.

Тема 1. Наукова інформація та її використання в науковому дослідженні.

1. Поняття про наукову інформацію.
2. Джерела інформації та їх використання в науково-дослідній роботі.
3. Техніка роботи зі спеціальною літературою.

Зістовий модуль 6. Порядок підготовки рукопису наукового твору.

Тема 1. Форми презентації результатів наукових розвідок.

1. Реферат, статті у наукових виданнях, тези.
2. Курсова, бакалаврська, магістерська роботи як наукові дослідження.
3. Загальні вимоги до наукових робіт різного рівня. Композиція роботи: історія питання, цитування, посилання на джерела, бібліографія.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ (ЕКЗАМЕН) СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ:

Таблиця 1. Максимальна вага поточного та підсумкового контролю у балах

Вид контролю	Об'єкт оцінювання		Кількість балів	Кількість балів за одиницю контролю	Разом
Поточний контроль	Грунтова відповідь (усна чи письмова) на занятті практичного блоку	Передбачено 7 практичних заняття	5	5	35
	Загальна активність на занятті практичного блоку				
Модульний (рубіжний) контроль	Підготовка тез				15
Контроль самостійної роботи	Теми для самостійного опрацювання			12	
Підсумковий контроль	Залік				38
За весь курс					100

Таблиця 2. Розподіл набраних студентом балів під час поточного контролю

Види робіт	Кількість набраних балів			
	незадовільно	задовільно	Добре	Відмінно
Практичне заняття 1	2	3	4	5

Практичне заняття 2	2	3	4	5
Практичне заняття 3	2	3	4	5
Практичне заняття 4	2	3	4	5
Практичне заняття 5		3	4	5
Практичне заняття 6	2	3	4	5
Практичне заняття 7	2	3	4	5
Максимальна кількість набраних балів	14	21	28	35

Таблиця 3. Розподіл набраних студентом балів під час самостійної роботи

Види робіт	Кількість набраних балів			
	незадовільно	задовільно	Добре	відмінно
Тема 1.	0,5	0,7	0,9	1
Тема 2.	0,5	0,7	0,9	1
Тема 3.	0,5	0,7	0,9	1
Тема 4.	0,5	0,7	0,9	1
Тема 5.	0,5	0,7	0,8	1
Тема 6.	0,5	0,7	0,8	1
Тема 7.	0,5	0,7	0,8	1
Тема 8.	0,5	0,7	0,8	1
Тема 9.	0,5	0,6	0,8	1
Тема 10.	0,5	0,6	0,8	1
ма 11.	0,5	0,6	0,8	1
Тема 12.	0,5	0,6	0,8	1
Максимальна кількість набраних балів	6	8	10	12

Таблиця 4.
Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС
	Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу, практику	Для підсумкового семестрового контролю, що включає залік	Для всіх видів підсумкового контролю
90-100	Відмінно	Зараховано	A (відмінно)
78-89			B (добре)
65-77	Добре		C (добре)
58-64	Задовільно		D (задовільно)
50-57			E (задовільно)

35-49	Незадовільно	не зараховано	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно		F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ:

Базова

1. Ковальчук В.В. Основи наукових досліджень: Навч. посіб./ В.В. Ковальчук, Л.М. Моїсєєв. Вид. 2-ге, перероб. і доп. К. : ВД «Професіонал», 2004. 208 с.
2. Ковальчук В.В. Основи наукових досліджень: Навч. посіб./ В.В. Ковальчук, Л.М. Моїсєєв. Вид. 2-ге, перероб. і доп. К. : ВД «Професіонал», 2004. 208 с.
3. Мазур О.В. Основи наукових досліджень : навч. посіб. для студ. вищих навч. заклад. філол. спец. / О.В. Мазур, О.В. Подвойська, С.В. Радецька. Вінниця : Нова Книга, 2013. 120 с. URL : <http://novaknyha.com.ua/downloads/pdf/589.pdf>
4. Сидоренко В.К. Основи наукових досліджень : Навчальний посібник для вузів / В.К. Сидоренко, П.В. Дмитренко. К. : 2000. 260 с.
5. Стадніченко О.О., Мацегора І.Л. Основи наукових досліджень та інформаційна культура студентів: Навчальний посібник / О.О. Стадніченко, І.Л. Мацегора. – Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2009. 190 с.

Додаткова

1. СтеченкоСтадніченко О.О., Мацегора І.Л. Основи наукових досліджень та інформаційна культура студентів : Навчальний посібник / О.О. Стадніченко, І.Л. Мацегора. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2009. 190 с.
2. Філіпенко А.С. Основи наукових досліджень. Конспект лекцій : Посібник. / А.С. Філіпенко. К. : 2004. 208 с.
3. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень : Навч. посіб. для студ. вузів / Г.С. Цехмістрова. К. : Слово, 2003. 240 с. URL : <http://www.info-library.com.ua/books-book-96.html>
<https://sites.google.com/site/ondpereklad2012/home/lekcija-2>
4. Холод О. Методологія досліджень соціальних комунікацій : підручник : Львів : ПАІС, 2014. – 280 с.

ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ:

- 1) <http://litera-ua.livejournal.com/2009/05/12/> - бібліотека «Літера»
- 2) <http://www.nbu.gov.ua/node/592> - Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського
- 3) <http://www.info-library.com.ua/> - електронна бібліотека підручників та українських рефератів
- 4) <http://diasporiana.org.ua/> - бібліотека української діаспори
- 5) litakcent.com – ЛітАкцент
- 6) <http://www.utoronto.caelul> – Бібліотека української літератури Торонтського університету
<http://www.ukrlib.km.ru> – Бібліотека української літератури
- 7) <http://poetry.uazone.net> – Поезія
<http://www.ji.lviv.ua/ji-librarylib-index.htm> – Бібліотека І українська проза, поезія, філософські твори
- 8) <http://k-r.com.ua> – Книжник –review
- 9) <http://www.geocities.com/doctorpro2002> – Чорна жужелиця художня література
- 10) <http://library.org.ua> – Українська бібліотечка українська класика; історія України
- 11) <http://lib.proza.com.ua> – Лібрарій: Електронна бібліотека
- 12) <http://chtyvo.org.ua/authors/> - Е-бібліотека «Чтиво» - книгозбірня української літератури
- 13) <http://ukrknuga.at.ua/> - «Українська книга» - безкоштовна електронна бібліотека
- 14) <http://chytanka.com.ua/ebooks/index.php?action=url/authors> - Читанка

- 15) <http://ukrkniga.org.ua/> - Українська книга
- 16) <http://www.history.org.ua/index.php?info=7> – бібліотека Інституту історії НАН України
- 17) <http://www.ruthenia.info/txt/index.htm> - бібліотека «Віртуальна Русь»
- 18) <http://javalibre.com.ua/> - онлайн бібліотека java
- 19) <http://exlibris.uaweb.org/> - українська електронна бібліотека Exlibris
- 20) <http://www.svit.in.ua/kny.htm> - бібліотека «Рідної віри»
- 21) <http://ukrlife.org/main/library.html> - українське життя в Севастополі
- 22) <http://ae-lib.org.ua/> - бібліотека світової літератури (оригінали та переклади)
- 23) http://www.lnu.edu.ua/faculty/Philol/www/laboratory_folklore_studies.php - лабораторія українського фольклору
- 24) <http://library.kr.ua/> - бібліотека ім. Д. Чижевського
- 25) <http://incognita.day.kiev.ua/topbooks/> - книгосхов Гайдамака (газета «День»)
- 26) <http://1576.ua/> - бібліотека українського світу
- 27) <http://yanko.lib.ru/> - библиотека Славы Янко
- 28) <http://www.gumer.info/> - библиотека Гумер

